

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ВЛАДИК УТКЦ У ПОЛЬЩІ

**Всесвітлішим, Всечесним і Високопреподобним Отцям,
Преподобним Монахам і Монахиням та всім вірним Української
Греко-Католицької Церкви у Польщі**

Христос Рождається!

Дорогі Брати і Сестри!

Традицією стало в нас те, що першою колядою, яка лунає в хаті під час Святвечора і в храмі перед початком Служби Божої, є «Бог предвічний». Закінчення її першої строфи, хоч мабуть не є згідним з первісним варіантом твору, в цьогорічному святкуванні Різдва Христового звучить винятково актуально: «і утішив вся». Бог предвічний воплочується, приходить у тілі, щоб спасти всіх. Нині, в січні 2021-го року, для всіх, хто від десяти місяців живе у викликаному пандемією страсі і часто безнадії, Він об'являється як джерело втіхи, утішання здатного відродити в людині надію і волю до життя. Ми звикли до того, що Утішителем називаємо «Царя небесного», Святого Духа. Але в Євангелії від Івана Ісус обіцяє своїм апостолам: «Я проситиму Отця, і Він дасть вам іншого Утішителя, щоб з вами був повіки»(Ів 14, 16). Утішителем є Святий Дух, Утішителем є Ісус Христос, бо Утішителем є Бог, який поступово об'являвся в історії спасіння. В книзі пророка Ісаї Господь говорить: «Як утішає когось рідна мати, так я буду вас утішати»(Іс 66, 13).

Іван Франко писав у 1889 році в часописі «Діло», що різдвяні свята є найпоетичнішим святом у слов'ян, що народження того, який мав стати вчителем і просвітителем світу, «потіхою „всіх труждаючихся і обременених”, народження його серед найбідніших обставин, в стайні між худобиною, все те від перших віків християнства чинило сей празник правдивим празником бідних, убогих духом та повних того „благоволенія”, тої щирості до людей, котра й є найбільшою славою божою на землі». А кільканадцять років пізніше, пишучи про значення поезії в житті людини, він згадував, як бачив людей, старих господарів, що «коли зимового вечора в Різдвяні свята почули під вікном коляду», то радувалися і рівночасно втирали сльози, бо вона переносила їх думку в якийсь світ, близький і рідний їм, а «притім зовсім відмінний від того, серед якого минає їх убоге, клопітливе життя». Пісня, писав великий поет, радує душу бідолахи, а «глухе почуття дійсних життєвих клопотів хоч на хвилю уступає набік, випливає сльозами, не гіркими, але такими, що облепшують душу. Отсе й єсть сила і суть поезії”».

Цього року в різдвяні свята можемо в усьому наслідувати такого «старого господаря». Крім одного: в його хаті, читаємо у Франка, «все прибрано по-празничному, недостатку нема, а натомість за столом сидять гості славні та величні на весь світ, і він рад, що може чесно і відповідно прийняти їх». Як в останній Великдень ми не могли відповісти на слова з пасхальної утрени: «Воскресіння день! Просвітімся торжеством, і одні одних обнімемо», так і цьогорічне Різдво «чесно і відповідно» проводитимемо, якщо через обмеження контактів з ближніми зведемо до мінімуму небезпеку викликану пандемією. В кожній Божественній Літургії лунає прохання за церковну єрархію. Можна його перефразувати і кликати: Пом'яни нас Господи, і даруй нам силу і розсудливість, щоб усі в мирі, цілі, чесні, здорові і довголітні, коли мине загроза хвороби і смерті, могли обняти одні одних і спільно радіти та веселитися.

Дорогі у Христі! Черпаючи з першоджерела утіхи, яким є Слово Боже, передане в Святому Письмі, поезія, але вже літургійна, в глибоких різдвяних піснопівах пригадує нам найважливішу істину – ми не покинуті, Бог є з нами, бо «Христос учора і сьогодні – той самий навіки»(Євр 13,8). Однак не лише в свято Різдва споминаємо народження Ісуса. В кожную неділю на утрени гімн «Ангельський хор» закінчуємо Богородичним тропарем: «Життедавця породивши, ти, Діво, Адама з гріха визволила, Єві радість замість смутку подала, а відпалих від життя повернув до нього той, що з тебе тіло прийняв – Бог і чоловік». Святкуючи в кожную неділю пасхальне таїнство – Христову перемогу над смертю, Церква актуалізує також момент воплощення: Ісус, Життедавець, прийняв тіло від Діви Марії. Людина не перебуває вже в полоні гріха. І що для нас сьогодні так важливе – замість смутку отримує радість. Утішителем, виявляється, є ще хтось інший – Пресвята Богородиця. Адже так звертаємося до неї в благодарній молитві по святім Причасті: «Пресвятая Владичице, Богородице, світло моєї затьмареної душі, надіє, покрове, пристановище, утіхо, радосте моя». В цій молитві проситься «милостивого Бога милосердну Матір», щоб подала «визволення з полону помислів моїх». Це благання є актуальним, як ніколи раніше. Не тільки фізично, але й духовно, що несе ще більші загрози, ми закриті в обмеженому просторі своїх помешкань, а на зовні в зоні безпечної дистанції від інших людей. Наші думки можуть потрапити в неволю інстинкту самозбереження, зосередитись на найкоротшій перспективі. Слова Акафісту до Богородиці, в якому називаємо її «Євиних сліз осушенням», «надією безнадійних», тою, яка «породила відкупителя для поневолених» хай стануть нашим захистом перед спокусою зневіри і егоїзму. Свої міркування про роль поезії в житті людини, для яких вихідною точкою були колядки, Іван Франко підсумовує такими висновками: «Люди давно переконалися, що щастя не лежить у багатстві, ані в здоров'ї, ані в розкошах, хоч певна річ, що також не в

бідності, не в хоробі і не в терпіннях. Щастя лежить у відносинах чоловіка до інших людей. Чоловік, заскорузий сам у собі, самолюб, завидючий, ніколи не буде вдоволений, хоч би нагарбав не знати як багато добра. Він усе чує себе сам, і все йому чогось не вистачає. Тільки приймаючи від інших людей докази любові, прив'язання, вдячності та прихильності та, зі свого боку, оказуючи іншим людям ті самі почуття, чоловік знаходить внутрішнє вдоволення, найбільше вдоволення, до якого здібна його земна природа». Великий поет, мислитель, який сказав про себе: «Я вірив, і вірую в Бога не так як всі», вбачав у празнику Різдва момент, який робить людей повними „благоволення”, «тої щирості до людей, котра й є найбільшою славою божою на землі». Якою ж близькою є ця думка до вчення, яке знаходимо в Катехизмі Католицької Церкви! Читаємо в ньому, що «образ Божий присутній у кожній людині. Він сяє у співпричасті осіб подібно до єдності Божих Осіб між собою»(1702). «Щирість до людей» це ж співпричастя, спільність між людьми, а її вияви уподібнюють людство до сяючої єдності Отця і Сина і Святого Духа. Робімо все, щоб різдвяний злет людського духу до висот доброти і щирості не був тільки епізодом в ритмі дванадцяти місяців!

Дорогі Брати і Сестри! В Діяннях святих апостолів читаємо, що після навернення гонителя християн Савла, який став Павлом, апостолом народів, «Церква по всій Юдеї, Галилеї і Самарії мала спокій; будуючись і ходячи в Господнім страсі, вона наповнялася втіхою Святого Духа»(Діян 9,31). І ми удостоїлися отримати втіху Святого Духа! В часі, який кожного дня приносить сумні і тривожні новини, наша Церква у Польщі, «ходячи в Господнім страсі», який не має нічого спільного з людським страхом, в день спомину священномученика Йосафата почула радісну новину: звіщаємо вам велику радість, яка є радістю всієї Церкви – сьогодні даємо вам нову епархію і нового єпископа! Починається новий етап розвитку Церкви, котра впродовж останніх тридцяти років збудувала, практично всюди там, де це було можливим, власні храми. Паралельно з творенням рукотворних церков зростала Церква – Тіло Христове, яка в нових структурах продовжуватиме свою місію.

«Церква по всій Юдеї, Галилеї і Самарії мала спокій» – момент представлений в Діяннях був радше винятком в історії. Бо Церква має ясну свідомість, що її покликанням є наслідування Христа. Катехизм Католицької Церкви вчить, що «Церква „продовжує свою мандрівку серед переслідувань світу і втішань Божих”, а «тут, на землі, вона почувається на вигнанні, далеко від Господа»(769). А хто піддається спокусі думання про місце Церкви у світі земськими категоріями сили і впливу, хай послухає, що згідно з Катехизмом «завершення Церкви у славі, а через неї і завершення світу у славі станеться лише через важкі випробування.

Лише тоді „всі праведні, починаючи від Адама, від праведного Авеля і до останнього вибраного, об'єднуються у Вселенській Церкві біля Отця” (769).

В цьогорічних святкуваннях об'явлення Бога людям – Різдві Христовому і Богоявленні – особливо реалістично звучатимуть слова з пророцтва Ісаї про тих, «що живуть у смертній тіні». Але ми співаємо їх вже як християни, з вірою в Переможця смерті, який народився у вертепі у Вифлаємі юдейському: «Над тими, що живуть у смертній тіні, світло засяло: Бо з нами Бог». Цього світла, спроможного розвіяти темряву страху і безнадії, бажаємо Вам усім.

Благословення Господнє на вас, з Його благодаттю і чоловіколюб'ям, завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь

+ *Олександр Попович*

Архiepиcкoп **Євген (Попович)**

Митрополит Перемисько-Варшавський

+ *Володимир Юцак*

Єпископ **Володимир (Юцак)**

Владика Вроцлавсько-Кошалінський

+ *Архидієпрохор Трохановський*

Єпископ номінат **Архидієпрохор (Трохановський)**

Єпископ Ольштинсько-Гданський

+ *Іван Мартиняк*

Архiepиcкoп емерит **Іван (Мартиняк)**

Перемішль – Вроцлав – Ольштин , Різдво Христове = 7.01.2021 р. Б.